

Terapie psilocybinem by neměla negativně ovlivňovat paměť, naznačuje studie vědců z Národního ústavu duševního zdraví

3. 7. 2023, KLECANY – Nová studie vědců z Národního ústavu duševního zdraví (NUDZ) naznačuje, že psilocybin, látka obsažená v lysohlávkách, nemá negativní vliv na paměť. To je velmi důležité pro další posuzování bezpečnosti této látky pro možné léčebné účely. Studie byla publikována v prestižním časopise „European Neuropsychopharmacology“.

Výzkum psychedelik zejména v posledních letech ukazuje na jejich významný potenciál při léčbě některých duševních onemocnění. Do centra pozornosti se dostává obzvláště psilocybin. Mezinárodní studie, publikovaná v prestižním New England Journal of Medicine, na níž se podíleli vědci z Národního ústavu duševního zdraví, ukazuje na velmi slibné výsledky při léčbě rezistentní deprese. Vědci z NUDZ nyní na malém vzorku zdravých dobrovolníků zkoumali, zda a případně do jaké míry podání psilocybinu ovlivňuje tzv. konsolidaci paměti, tedy zapsání nově naučených vzpomínek do dlouhodobé paměti.

Důležitý aspekt pro bezpečnost terapie

„Konsolidace paměti je důležitým každodenním procesem pro naši práci a náš život. Začne hodiny po vstřebání informace a pokračuje hlavně během prvního spánku. Například když nám partner či partnerka řekne, abychom zítra vyzvedli potomka ze školy po obědě, informaci musíme správně zpracovat, pak ji uchovat během příslušné doby, a následně ji správně rozluštit další den. Pokud by psilocybin narušil proces uložení paměti, pak by samozřejmě bylo problematické jej využívat v terapii, která je zasazena do pacientova života,“ popisuje Marek Nikolič, MSc., MA z Národního ústavu duševního zdraví, který data analyzoval.

Studie, která vzniká pod vedením MUDr. Tomáše Páleníčka, se zúčastnilo celkem 20 dobrovolníků, 10 žen a 10 mužů. Všem dobrovolníkům byl podán jak psilocybin, tak placebo ve dvojité zaslepeném experimentu. Pro testování byly využity klasické testy kognice: před podáním psilocybinu/placeba si účastníci museli zapamatovat seznam slov a cestu virtuálním bludištěm, a po přibližně šesti hodinách po podání, kdy už odezněly účinky psilocybinu, absolvovali stejné testy, ve kterých si měli vybavit, co se naučili. Cílem bylo zjistit, jestli psilocybin zhoršuje, nebo zlepšuje konsolidaci paměti. Posléze následoval ještě jeden test na paměť v souvislosti se spánkem.

Mlín – opice, středisko – lev

„Abychom zjistili efekt psilocybinu na konsolidaci během spánku, využili jsme tzv. Pair Associative Learning Test. V praxi to znamenalo, že se dobrovolníci museli před usnutím naučit nesouvisející dvojice slov – například mlín – opice, středisko – lev. Ráno jsme tato párová spojení otestovali znovu, abychom zjistili, do jaké míry mohlo výsledky ovlivnit podání psilocybinu. Výsledky u účastníků naší studie ukazují na to, že psilocybin neovlivňuje informace naučené před sezením ani informace naučené po sezení a uložené do dlouhodobé paměti během prvního spánku. Výsledky bude třeba ještě verifikovat na větším vzorku účastníků, nicméně jde o důležitý poznatek pro bezpečné užívání psilocybinu v terapii a během normálního života plného osobních i pracovních povinností,“ vyvětluje Marek Nikolič.

Na tuto studii u zdravých dobrovolníků navazují studie pro pacienty s depresí. V současnosti je stále možné hlásit se do studie PSIKET, která zkoumá účinek psilocybinu a ketaminu právě při léčbě rezistentní deprese a jejím cílem je najít odpověď na to, jestli má psilocybin srovnatelný, nebo lepší a delší léčebný účinek než ketamin. Zásadním rozdílem oproti běžné léčbě antidepresivy je skutečnost, že jak psilocybin, tak ketamin účinkují prakticky bezprostředně, není tedy třeba dlouhého čekání na to, než se účinek dostaví. „Studie se můžete zúčastnit, jste-li starší 18 let a jste-li léčen(a) pro lékařsky ověřenou depresivní epizodu, která neodpověděla minimálně na dva různé způsoby léčby,“ uzavírá doktor Páleníček. O možnostech zapojení do studie se mohou zájemci dozvědět více na www.psiKET.cz.

Článek o nové studii, jež je součástí klinického hodnocení registrovaného pod číslem EudraCT: 2018-001718-13, je dostupný zde:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0924977X23000937?via%3Dihub>

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Tereza Mrňáková

Tel.: +420 777 485 447

E-mail: tereza.mrnakova@nudz.cz